

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 hóra 1.50 K | 1 hóra 2 K
1 évre 18 K | 1 évre 24 K

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felolós szerkesztő: Hajós József.

Iparosainkhoz!

A budapesti államrendőrség a közelebbi múltban a csavargó és bűnöző fiatalok megfékezése s a társadalom részére lehető megmentése érdekében a jótékony s egyéb egyesületek vezetőivel megbeszélést folytatott. Mivel ez a megbeszélés csak véleményezés céljából történt, határozatot nem közöltek.

Ha az államrendőrség így irányú cselekvésre határozza el magát, akkor a fiatalok bűnözési esetei bizonyára olyan gyakoriak, hogy a társadalomnak ezen veszélyes sebéit orvosolni kell. Az orvoslás csak széleskörű, törvényes intézkedésekkel történik; erről most ne essék hát szó.

A gyermekek züllése azonban nemcsak Budapesten észlelhető, megdöbbentő arányban mutatkozik az a vidéken is. A portyázó csendőrt tegnap ismét egy 14 éves fiút kísért a helybeli fiatalok bírósága elé csavargás miatt. Nem követelt el büntetendő cselekményt, s így legfeljebb menhelyen helyezhető el.

De ezen a fiú esetében tünik ki, hogy a bírósági intézkedés és a társadalom keretei között még nagy úr van, melyet betölteni kell. Ime, az előbb említett fiú csavargásért a bíró kezébe került. De tehetett-e a csavargásnál egyebet, mikor szülei már rég meghaltak, nagyatyja, kinél legutóbb tartózkodott, szintén meghalt. Nagynénje nemcsak őt nem fogadta be, hanem a maga hat gyermeke közül is talán néhányat másnak adott volna, hogy a maga szegénységén könnyítsen vele. Mit csináljon szegény fiú, ha a társadalom nem gondoskodik róla mindaddig, míg csavargásért a bíró kezébe nem jut. Hát csavargó, mint egy gazdtalan jószág.

A bíróság azonban szintén azt kérdi, mit kezdjen egy ilyen ember-kincessel, aki egy évig csavargott s bünt nem követelt el? Gonosztevők közé tegye adog, míg a bírói tárgyalás lefolyt s a fiú menhelyen elhelyezhető lesz? Hiszen neki

az a célja, hogy a fiú helyzetén javítson, hogy tenné tehát a rabok közé.

Ezen a nehézségen óhajtok én némileg segíteni, midőn arra kérem iparosmestereinket, jelentsék be alulírott nál, ha iparostanulóra szükségük van, épp a fiatalok bíróságát az iparosmesterek ezen kívánalmáról értesitem, s ezen esetben

a bíróság a kezébe került s az ipari pályára alkalmas fiút mindjárt valamely mesternek átadhatja.

Azt hiszem, így megkerüljük az igazgatásnak tekervényes utjait s tanácskozás helyett segítünk több szerencsétlen gyermeknek.

Pausch Ráfael,
ipariskolai igazgató.

Telekértékadó.

I.

Városunk főszámvevője Maron István rég foglalkozott a kérdéssel, hogy városunk pénzügyi egyensúlyát miként lehetne helyreállítani. Közel jövőben oly értelemben javaslatot fog a városi törvényhatósági bizottság első terjeszténi, mely alkalmas terv arra, hogy ne csak egy injekciót adjon a szenvedő vagyon állapotnak, hanem gyökeres változást idézzon elő. Több szakembernek az a véleménye, hogy a városok pénzügyi helyzetének javítására új pénzügyi politikát kell követnünk.

Szakitanunk kell a régi, ősi rendszerrel.

Régi rendszernek nevezik a közmegadótásnak azon módját, mely mindent községi pótdó emeléssel iparkodik előállítani. Dívátja multnak nevezik birtok politikánkat is, mely a megőrzéséért ma is az ősi honfoglalás korabeli állapotba tartja.

Ez okból nem fejlődnek nálunk kertü gazdaságok, de százszekretet fizetünk ki idegenbe földiek feléért.

Feltesleges vázolni, hogy a rendszer a város lakosságának elszegényedéséhez vezet.

Megismertetjük röviden a telekértékadó tervezetét, Maron főszámvevő eredeti elaborátumának nyomán.

Városunkat a most folyó és eddigi is viselt kötelezettségek teljesítése, a háboru okozta rendkívüli kiadások; az anyag és munkabérek emelkedése és némely bevétel forrásnak ugyszólván teljes lepadása következtében az 1918. évben 2.541.287 koroma kiadás fogja terhelni.

Ezzel szemben a városnak minden néven nevezhető vagyományból, ingók, ingatlanok, fogyasztási adók, tandíjak állami megterítések-ből mindössze 1.850.775 K a bevétele.

A hiány tehát 1.190.512 K.

Ha ezt a hiányt a város törvényhatósága községi pótdóval akarná fedezni, akkor kénytelen volna Székesfehérvár város polgárságára az eddigi

97%-os községi pótdót kivetni.

Ezen 171 százalékos pótdó kivételével, csak a rendes kiadások volna fedezhetőek.

Felmerül a kérdés, hogy mennyi lesz akkor a pótdó, ha már égetően szükséges beiruházások kiadása, mint utak javítása, építkezések, köztérnyak létesítése is terheli majd a város költségvetését.

A községi pótdóinak 74 százalékos emelkedése egyszerűen megdöbbentő.

Mi lenne ezen pótdó emelésnek következménye?

Mindenkül kivétel nélkül, ha csak módjában áll, a felemelt községi pótdó súlyát másokra hárítja át.

Oly jövődelmi forrás után kell tehát kutatnunk, melynek révén adóadás alá vonunk oly vagyonekat, melyek eddig értékükkel arányban nem álló módon, vagy egyáltalán a közterhek viselésében részt nem vettek.

Ilyen a telekértékadó, mely nem egyéb, mint megadóztatása minden a város területén levő és magán tulajdonú képező földnek oly érték alapján, mint a minő értéket ennek a földnek a város fejlődése adott.

Azaz a telekértékadó egy nagyobb város lakossága számának a kultur szükségleteinek emelkedéséből, az egész város áldozatkészségéből, a tulajdonos munkájának, tőkájének vagy kockázatának hozzájárulása nélkül előállított forgalmi árnak, és ebben foglalt, de meg nem szolgált egyéni haszonnak, a közjavára való megadóztatása.

A telekértékadó nem nézi, hogy mi van a földön, van e rajta lakóház, vagy épület, csak

azt, hogy mi az értéke, s csak ezt az értéket adóztatja meg.

A telekadó lényege homlok egyenest ellenkezik a pótdó lényegével.

A községi pótdó mindig a termelést sújtja s ezért igazságtalan.

Ha parlagon fekvő telekünkbe tőkét és munkát fektetünk, megadóztat; ha házat építünk rá, tetemes részt követel munkánk eredményéből.

Ezzel szemben szomszédunkat ki parlagon hagyja a földjét aki spekulál, aki minden munka és áldozat nélkül hívja, hogy a mi építkezésünk, a mi munkánk a város fejlődő köztérnyei révén, földjének értéke nagymértékben emelkedjék, vagyona szaporodjék: a pótdó elkeltül, s így a közteher viselésében részt nem vesz.

Az így könnyűvé tett telek spekuláció következménye, hogy benn a városban úres telkek állanak, a szaporodó lakosság nem talál lakást és elhelyezkedik a városon kívül a szántóföldeken. Az így keletkezett városrészek köztérnyei és közegészségi ellátása jelentékeny terhetek ró a városra.

Aki a sorompón kívül egy kilométernyire épült házában lakik, az egy szobás lakás után házosztályadóban 1.50 K. két szobás lakás után házosztályadóban 4 K. egyenes állami adót fizet.

Tehát az első összes évi adója 6 K.

A második évi adója 12 K.

Aki a város határában lakik amellett, hogy igénybe veszi a városnak mint ilyennek kultur intézményeit, közigazgatási terveit, részvetül a városi élet áldásában tart lovát, marhát, sertést, baromfit. Mindezeket: házat földjét, terményeit a városi piacon jól értékesíti, a városban munka alkalmat szerez s fizet a város pénztárába, egy szobás lakás után 1.50 K., két szobás lakás után pedig 4 K.-át. Ily adózók miatt kell a mindig kifelé-terjeszkedő város adminisztrációs költségeinek rohamosan emelkednie.

Ezen rendszer miatt kell, mindig nagyobb és nagyobb gyeren lakott területek rendőri felügyeletéről, világításáról, burkolásáról, ovodákkal és iskolákkal való ellátásáról gondoskodni.

Jóllehet a lakosság mindezen igényül, minden fillérnyi költségemelés nélkül is kielégítést nyerhetnének, ha a lakosság a város belsejében levő telkeken helyezkedhetnék el.

Ez a rendszer épül a nép földéhségét, melynél fogva mindig nagyobb területet óhajt

biztosra venni, bérbe szerezni, mint amennyit jól megművelni kellően kihasználni, megfelelő tudás, tőke és gazdasági eszközök híján képez.

A szappan.

Végre kapunk szappant! Nem kell már így érvelnünk: A fehérnemű *ugya* a fogytán van. Takarékoskodni kell vele. Már pedig a ruhával való takarékoskodásnak legjobb módja a kímélés. S lehet-e jobban kímélni a fehérneműt, mintha gyarkori mosással nem rongáljuk? Ugy látszik, ezt vallja az a Szappan-fejedelemség, (vagy mi a manónak hívják), mely arról gondoskodik, hogy senki emberfia ne juthasson még ahhoz a hadiszappannak nevezett vagy elnevezhetetlen masszához sem, amit eddig két három havi késedelemmel szappan gyanánt kiadtak.

Azaz természetesen a Szappan-fejedelemség nem sokat törődik, hogy egy-egy fehérnemű darabot a teljes arszakadásig az egészség komoly veszedelmézetése nélkül viselni nem lehet. A fejedelemség, egyszerűn konstátálja, hogy nincs zsiradék, tehát nincs szappan. Csupán azzal vizgatlat beandntet, hogy — nem is lesz.

Mi ebbe a vizgatlatásba mint jó honpolgárok készségesen beleszavazunk. Ha az van nálunk megírva a Sora könyvében, hogy a piszok pusztítson el bennünket, ám legyen. Meghozunk ezt az áldozatot is. Nagyobbat ugy sem követel tőlünk semmiféle érdek.

Előzetesen azonban mégis bátrak vagyunk nem bizketele-ségből, csupán a Piszoknak magat megadó honpolgár kíváncsiságából felvetni egy kérdést: *hová lesz a szappanfőzés céljait szolgáló zsiradék?*

Sőt, sőt, többet nem vágtak Magyarországon, mint amennyit most vágnak. A marhabús-fogyasztás is rendkívül arányu. Sőt a lóhús kímérés is nagyon fellendült, háta a háborus nyomorúságnak. A nagyarányu hústermelés rengeteg zsirakuladékot eredményez. Hová lesz a tömördek zsiratermelés? Micsoda Moloch falja föl, hogy nem jut belőle szappanfőzésre. Ezt mindenesetre jó volna tudni, mielőbb a Piszoknak feláldozzák magunkat.

A t. c. Szappan-fejedelemség erre a kérdésre hamiskásan mosolyog. S ez a mosoly azt mondja: *hová lesz a zsiradék?* Minek kérdezi? Hiszen ugy is tudja! És a Fejedelemségnek igaza van. Ha egy kicsit megerőltetjük a fejünket, rájövünk, hogy a zsiradék odakerül, ahová minden áru, aminek megszabott ára van: a spekulánsok, aki felrakározza és szerény 4—500 százalek haszonnal alkalomadtán tulad rajta.

Tudván, amit tudni kíváncsiak voltunk, most már megnyugsunk. A spekuláció elemt erő. Ezze-szembeállni asszonytól szűletett embernek nem lehet. A Spekuláció a Végzet. Nem dacolunk a végzettel. Majd csak elpusztulunk szép csendesen a piszokban.

E. J.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszor a Störk-pasztila. Egy doboz ára 150 korona. Kapható: Széts Róbert Károly király-terti gyógyszerárban.

Az előzetes oláh békét megkötöttük.

Bulgária megkapja Dobruzzsát. — Határkiigazítások Magyarországra javára. — Március 19-ig meg kell kötni a végleges békét.

Berlini katonai körök számolnak azzal a lehetőséggel, hogy az oláh békeszerződést a legközelebbi napokban aláírják. A béke tárgyalások kedvező menetéről ezekben a körökben nincs kétség; legteljebb Bulgária területi követelése miatt — a Dobruzzsát illetően — lehetnek nehézségek, de tekintettel arra, hogy Oláhország Besszarabia oláhok lakta vidékeiből esleg kárpótlást nyerhet, ez a kérdés is sima lebonyolítást fog találni.

Japán katonai akciója Szibériában

a legrövidebb időn belül megkezdődik. Az amerikai kormány semmiféle nyilatkozatot nem tett közlé erről. Diplomáciai körökben híre jár, hogy Japán a sürgős szükségességre való tekintettel, gyorsan fog fellépni, egyidejűleg pedig diplomáciai tárgyalásokat is fog folytatni, hogy az Egyesült Államokkal és a többi szövetségessel az akció méreteiről és céljairól tanáskozzék.

Rendkívüli közgyűlés a városnál.

A város rendkívüli közgyűlése folyó évi március hó 11. én d. u. 3 órakor a városház nagytermében lesz.

A tárgysorozat főbb pontjai: Dr. Vermes Mihály interpellációja a közlélemezési bizottság ingatlan vásárlása ügyében.

Dr. Steiner Jákó interpellációja a közlélemezési bizottság működését ért támadások tárgyában.

Polgármesteri válasz Dr. Holly Géza közlélemezési ügyben tett interpellációjára.

Polgármester lemondása a városi közlélemezési bizottság elnöki tisztéről.

A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a háromnál több gyermekkel bíró városi alkalmazottak családi pótléka ügyében hozott közgyűlési határozatot.

A közlélemezési üzem betérjészi az 1918 évi január hórl szülő forgalmi kimutatást.

A közlélemezési bizottság és a városi hatóság általános közlélemezési ügyosztály vezető főjegyző részére megszavazott díjazás ügyében.

A közös hadsereg kötelékébe tartozó és városunk területén át vonulási elszállásolásban lévő tisztek részére átvonulási szállás megváltása címén havi általános megállapítás.

A belvárosi székese gyűlés toronyórájának 387 korona költséggel való megjavítása.

HIREK.

— Tiszteletbeli esperessé való kinevezés. A megyéspüspök Kindl János, tihitófalu plébánost hozsorsú telkijátsztori működésének elismeréséül tiszteletbeli esperessé nevezte ki. E kinevezést az esperesi kerület nagy örömmel fogadja.

— Katonai előléptetés. Ifj. Grünfeld Pál 5. honv. huszárezredbeli tartalékos zászlós hadnaggyá, Guszich Győző, Rimóli Ferenc, Rónai József, Varga Ferenc, Tarján Ernő, Wossala Sándor, Boros Zoltán, Balla András, Bauer Károly, Radványi Imre 17. honv. népfelkelő főhadnagyok századosokká léptek elő.

— Bory Jenő városunk szülőit a kiváló szobrászművész a képző művészeti főiskolán rendez tanárrá léptették elő.

— Kinevezés. Fábian József, máv. mőrnök tart. Árkász főhadnagy, városunk szülője, lapunk értékes munkatársa, tart. Árkász kapitánnyá lépett elő. Örömmel gratulálunk!

— Szakfelügyelő. A helybeli kereskedő igaziskola szakfelügyelőjévé Matavovszky Béla igazgatott nevezte ki a miniszter.

— A balatoni villamos ügyében f. hó 12. én d. u. 4 órakor értekezlet lesz a városház tanács-termében.

— Kereskedők és iparosok hadisejéje. A belügyminiszterium által folyósított segélyből a Kereskedelmi társulat is fog segélyeket kiosztani. Ezzel uttal csakis olyan kereskedők, iparosok vagy ezek alkalmazottai jelentkezzenek, akiknek férjük vonult be, vagy esett el, vagy rokkant. Továbbá a hadi árva. Más jelentkezőt nem fogadunk el. A bejelentő lapokat hűfőtől kezdve lehet átvenni a társulat pedellusánál és ezeket költőve a városi hatóság által látalmazva március hó 15. éig kell visszaszármaztatni. Akik segélyt fognak kapni, azokat levelező lapon fogjuk meghívni. Székese-fehérvár 1918. március hó 6-án, Wertheim Ármán a kiküldött bizottság elnöke, Vértess József, a bizottság titkára.

— Vértess István vasárnap üli lakodalmát a budapesti Royal szállóban Elbert Blankával.

— A felső kereskedelmi iskolában pénteken tartják meg a hadi érettségi vizsgálatokat. Az új katonai kurzus pedig április 1. kezdődik.

— Hangverseny. A zenekedvelők Egyesülete vasárnap délutáni hangversenyre iránt oly szokatlan megeg érdeklődés nyilvánul meg, hogy a belépőjegyek már csak korlátozott számban válthatók Krausz Verona Nádor utcai tőrszéjében. A pompásan összeállított műsor számai közül kiemeljük Bethoven örökbecsű Septettjét és Schubert dallamos „Forellen” quintettjét. A hangverseny vendégművésze Deimény Arthur, az opera kitűnő tenoristája.

— Nagylelkű adomány. Özv. Róna Béláné, tabi lakó, hősai halált haita Deutsch Gyulának emlékére ezer koronás alapítványt tett a Kereskedelmi társulatnál, melynek felső kereskedelmi iskolájában a vitéz hadapród növendék volt.

— Az öreg sekrestyés. Ugy vetjük át mint inventáriumi fölése-relelt, aki hozzátartozott a régi városi kőház díledező, szegényes kápolnájához. Honnan jött, mely vidék szülté a világra? — alig tudjuk Valahol a felső vidéken, a fokok közt sirt először, ahol a szitlya vitézek hancs riedalma nem edződött a lelkebe, aztán lenn Somogyországban vasuti vonal, a vonatoknak mutogaita a piros fejezablát. De ez a foglalkozás nem illet hozzá. Akkor találta meg önmagát, amikor nyugalomba tért és az öreg, rogyadozó kápolnát az imádságával tartogatta. Ez volt az ő eleme; az imádság. Napozsát a templomban lenni s mikor a Jézus Szíve templomban — hite szerint — talán eleget imádkozott már, akkor ment a másik templomba, a barátkozhoz és ott újra kezdte. Alázatos, meggörnyedt alakja, hosszú ősz szakála ugy odatarozott a templom berendezéséhez, mint azok a fehér kis angyalkák, amelyek a szobrász vésoje az oltára faragott. Miert imádkozott? — talán magáért? Ott már valószínűleg kimerítette az anyagot, lekoptatott minden minden göröngyöt és simára egyesített minden ösvényt, hanem imádkozott másokért, a büns, megalkodott lelkek sokaságért, akik elállják a jóság útját — vagy talán csak azért imádkozott, mert jól esett a lelkeknek beszégetni azzal a nagy Urral, mindennek Urával, akivel pártan, bizalommal beszélgethetett, aki örömet talált az ilyen alázatos, imádságos lelkek fohászaiban, olvasóforgéjében.

Tegnap is üldögélt szép csendesen és pörgette az olvasást, alázatos szívvel, Isten felé sóhajzó lélekkel. Egyszerre megállt az uja, nem mozdult az ajka. — Meghalt. A fehér arca még sokkal fehérebb lett, a hidegűző öreg teste még hidegebb lett. Az óra megállt, nem kétegy többé, nem mozdult a tű, többé az olvasást. Az óra elfogyott.

Pedig ügyebár nem történt semmi különös. Hiszen folytatás következtek. En azt hissem, hogy odafőnni a mennyországban apó fehérlépi szánnyu, almaképl his angyalkák megolajozzák, föluzzák az öreg órá, beállítják és azt mondják neki:

— Jó öreg óra! jó öreg sekrestyés! kedves jó Pogál bácsi, csak folytatd tovább! A jó Istennek itt főnn a mennyországban is szüksége van az ilyen jó, öreg, olvasóörögöt, csöndesen imádkozgató sekrestyésre. Nem csak ide oda röpködő, földreszálló, vissza-az-égre suhanó angyalokra van szüksége, hanem a sarokban térdelgető, csöndesen imádkozgató, a mennyei szépségekben gyönyörködő öreg sekrestyére is, a ki vizgáz az égi csillagok örök lámpájára, hogy ki ne aludjanak a magas ég bolttján. Amen!

— Népfelkelők figyelmébe. Az 1886. évi XX. f. c. alapján utasítottak az 1894. évig bezárólag terjedő időben született összes népfelkelésre kötelezettek, akik tényleges katonai szolgálatot nem teljesítettek, hogy összeírassuk véggett a tartózkodási hely községi előjáróságánál (városi hatóságánál), községjegyzőben a körjegyzőségnek székhelyén március 20. ig jelentkezzenek.

— A képolnásnyéki ref. egyházközség március hó 15-én d. u. 4 órákor, a ref. templom segélyezésére és hadiözegek és árvák gyűjtésére jótékony célú műsoros mulatságot rendez. Műsor: hazafias dalok éneklése, szavaltatok, ünnepi beszéd, fölölvásás, ifjúsági színijáték és zeneszámok. Belépődíj 2 korona. A jótékony célra való tekintettel felülfizetések közönnel fogadtatnak. Bankettre jelentkezni lehet Urházy Sándor felkérésnél. Az alkalmi beszédet dr. Horváth Gyula orsz. gyűl. képviselő tartja.

— Felhívás a honvéd árvákhoz. A fővárosi fiúarvaházban 2 hely van üresedésben. Felhívom tehát a m. kir. honvédség kötelekésbe tartozó vagy tartozott árváinak vagy félárvaiknak hozzátartozóit, akik árváikat a-menhelyre kívánják beadni, hogy a hadigondozó bizottságnál, (városnáz, tanácsotrem) szerdán 4 órákor jelenjenek kezeik. Igazolni kell, 1. hiteles anyakönyvi kivonattal, hogy a gyermek csakugyan a honvédség kötelekésbe tartozó, vagy tartozott egyéneknek árvája vagy fél árvája, továbbá, hogy az árva nem idősebb 10 évnél, de nem fiatalabb 6 évnél. 2. orvosi bizonyítvánnyal, melyet a hatóság hitelesített, hogy az árva testiileg lelkileg egészséges a himlő ellen be van oltva. 3. pedig helyhatósági bizonyítvánnyal igazolni kell, hogy az árva vagy a félárva élő szülője vagyonatlan. Székesfehérvár, 1918. március 6-án, Szőgyény-Máriah Júlia a hadigondozó bizottság elnöke. Roadiger Era zsebet titkár.

— A létesítendő konzervgyár ügyében folyó hó 10. napján délelőtt 11 órákor a Kereskedelmi Csarnok olvasdótermében (Magyar Király szálloda I. em.) összejövetelt tartunk, a gyártelephez kiállításban lévő teltek és helyiségek megbeszélése végett. Kérjük az érdeklődők szíves megjelenését. A szervező bizottság.

— Gondatlan anya. Egyik pátkozdi fiatal asszony rétest vitt át megsűtve végeit a szomszédba. Két éves kislányát a szobában egy malaccal otthon hagyta. Míg az anya a szomszédba tereferélt, a padlón játszó leánykát a malac harapdálta. A szerencsétlen gyermek szörnyen sikoltozva tehetetlenül hevert a padlón, a malac pedig leharapdálta a leányka fülkagylóját, fején és testén sok sebet ejtett, míg végre a gondatlan anya megérkezett és remélve észrevette a borzalmas esetet, melyről a harcléren levő férjének most nem mer hírt adni. Az összeharapdált kislány sebei gyógyulnak, de nyomai folytonos szemrehányás fog maradni a gondatlan anyának.

— A hadigondozókhöz. A hadigondozó bizottság elnöksége ez uton is felkéri a hadigondozókat, hogy gondozottaik panaszait, vagy kívánásait jelentsék be, nehogy ennek elmulasztása által az árvák és özegek valamilyen kárt szenvedjenek.

— Jöszivű emberekhez. Egy teljesen szegény, munkaképtelen beteg iparos munkás, kinek a felesége is beteg és kilenc tagu családdal bír, a nagy nélkülözések közt kénytelen a jöszivű emberek segítségét kérni. Az adományokat továbbítja lapunk kiadóhatalma.

— Számozott helyek a vonaton. Budapestről jelentik: A Máv. igazgatósága és a kereskedelmi minisztérium élönke foglalkozik a vonatok tulajdonlásának kérdésével s keresi a megoldást, hogy a mai helyzetet orvosolja. Hír szerint márciusban fontos reformmal kísérleteznek, a vonatokra megállapított számú jegyeket adnak ki így a helyeket megosztják az összes közösosztályokon. Egyenlőre két három vonalon tesznek próbát s ha az újítás bevalik, áprilisban életbeléptetik. A szükséges előkészületek legközelebb megtörténnek.

— Kétszáz korona egy méter posztó. Miért? A Kereskedelmi Bank posztógyári vállalati most publikáltak mérlegeiket, melyek — mint az előző háborus években, most is — a nyereségeitjeget mérleg technikai legmodernebb eszközeinek felhasználásával készülnék. A mérlegből nem tánik ki, mennyit fordítottak tartalékokra, de a három posztógyár ki mutatót tiszta nyeresége így is több, mint negyven százaléka az alaylökének. A zsolnai posztógyár 2.23 millió, a csacai 1.29 a rajeci pedig 1.43 millió mérlegszerű nyereséggel zárta le az 1917-ik inséges üzletével.

— Jötekönyvság. Deutsch Adár a hadigondozó bizottságnak 50 koronát adományozott, melyért ezuton is igaz köszönetet mond az elnökség.

— Koszorúmegváltás. Hábnér Károly emlékére koszorúmegváltás címén a Hadsegélyző javára Fröschl János és Ferenc és Dieballa György 50—50 koronát adakoztak.

— Adományok a Csecsemővédő Egyesület részére: Stephyany Elza, Laci és Márta, Lintner Sanyi és Kató saját készítésű korcsányia díszekes Rómaine Horváthné közvetítésével történt eladásból 100 K. Ajánlatok: megváltása címén Öry, Fittler Bélané 60 K., özv. Dr. Csente Pálné 30 K., Koller Irma 10 K., dr. Lintner Sandorné 20 K. Egy beteg anya részére dr. Csente Pálné 6 K., Kisteleki István 20 K és 1 üveg bor, Keresztúr Sándor 2 K., Forstner Józsefné 4 K., Pintér György 10 K. N. N. 6 K. Szegény anyak részére N. N. 12 db. gyermekruha, N. N. 2 kg bab, 3 kg burgonya, N. N. 2 tepsi buktla.

Színház.

Heti színházi műsor:

Pénteken: A kis cukros. Wirth Sári és Majthényi bucsufellepte
Szombaton: délután Az ösbitos. este: Vandergold k. a. Ligeti bucsuja.

Vasárnap: d. u. Sztabul rózsája. este: Mánás Miska. Utolsó előadás.

M o z i.

Az Apolló igazgatósága közli:

Piros bugyellárás. Blaháné legragyogóbb alakítása volt a Török bíróné szerepe a Piros bugyellárásban, Csepreghy Ferenc örökbecsű népszínművében. Ezt a híres darabot, mely a színműirodalom egyik remeke, a Corvin-filmgyár filmesítette meg tökéletes művészetileg és valóban mesterműve

a magyar kinematografiának. Török bíróné szerepét Fraknó Ilona személyesíti meg közvetlenséggel, míg Csillag Pál buszárörömséret Medgyaszay Jenő játssza, aki tudvalevően a Falurösszében is nagy sikert aratott. A főszereplők sorában van Szalkay Lajos is. A szenzációs újdonságot pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló színház. Előadások pénteken és szombaton fél 4, fél 7 és fél 9 órákor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Szerkesztői üzenetek.

Kápolnásnyék. Személyeskedés számára lapunkban helyet nem adok. A kildött 2 koronát kívánása szerint a szegényeknek adtam.

B. Helyben. Elegetélt? Ugyan miért? Minden gondolkodónak bebizonyítom, hogy igazat írtam a közügy érdekében. — Engem személyeskedés nem vezet; legjobb meggyőződésem szerint és pártatlanul szolgálom az igazságot. Ha néha olyat kell megírnom, vagy leközölnöm, ami másnak kellemetlen, ez nem rajtam múlik. Az igazságtól senki kedvéért nem térök el. Az ellenem irányuló leközölásokat, intrikákat és gyanúsításokat pedig csak úgy veszem, mint a sétánkban élénk kerülő bolondgombát, melyet igazságunk fölünyes tudatában elrugunk az utból, aztán békés jószándékkal haladunk tovább. Az igazság fanatikus munkáját orviamadással lehet átni, de nyílt fellépéssel megfélemlíteni lehetetlen.

A kiskertesek figyelmébe.

Mint hogy a jövő hét folyamán meg akarjuk kezdeni a kiskertek kiosztását, feltétlenül tudnunk kell hogy kik öhajtanak a szövetségbe belépni.

Felhívjuk az érdekelteket, tehát azokat is, akiknek tavaly már volt kiskertük, hogy sürgősen jelentkezzenek; mert egyébként a most már hat esztendőre szóló bérletből kénytelenek leszünk őket kihagyni.

Székesfehérvári
Hitelszövetkezet
Igazgatósága.

Önkéntes árverési hirdetemény.

Néhai idősb. Havranek József hagyatékához tartozó és székesfehérvári 3179. — számú telekkönyvi betétben A. I. 1—2, 1—2, sor., — 5909., 5910., 5908/2. és 5908/1. helyrajzi számok alatt felvett felső (öreg) hegyen fekvő 711. ó. i. számú ház udvar és szőlő ingatlanok

f. évi március hó 10-én délután fél 3 órákor

a helyszínen vagyis az öreghegyi 711. ó. i. sz. háznál (Almássy István és Weber Károly-féle szőlők között) önkéntes bíróságon kívüli árverésen eladatnak.

A fent megjelölt ingatlanokból az 5909. és 5910. helyrajzi szám alatti ház udvar és szőlő (1249 □-8l), az 5908/1. helyrajzi szám alatti szőlő (1041 □-6l) az 5908/2. helyrajzi szám alatti szőlő (1186 □-6l) külön-külön kerül árverési eladás alá.

Az árverés részletes feltételei az árverés megkezdése előtt közölletnek.

Székesfehérvár, 1918. február hó 21-én.

Dr. Kovács Lajos,
ügyvédi irodaja.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármestere

Hatósági élelmiszerjegyek bevéltésénél követendő eljárás.

Határozat.

Megállapítást nyert, hogy hatósági élelmiszer jegyek illetéktelen egyének birtokába jutottak, s ezért az összes hatósági élelmiszer jegyeknek hivatalos bélyegzővel leendő elállítását kellett elrendelni.

Azomban a hatósági jegykényszer forgalma alá eső élelmiszerek eladásával a megbízott kereskedők figyelmét elkerülte, hogy csak azon élelmiszer jegyeket fogadhatják, melyek érvényesítő hivatalos bélyegzővel vannak ellátva.

Ennélfogva ismétlen felhívom a jegykényszer alá eső cikkek árúsító kereskedőket, hogy a vásárló közönség által átadott hatósági jegyeket szigorúan vizsgálják meg, hogy érvényesítő hivatalos bélyegzővel el vannak-e látva.

Amennyiben bélyegzetlen jegyet találnának, ezen jegyeket kobozzák el és a közlemezési ügyosztálynál az elkobozott jegyeket a felek neveinek megjelölésével adják be.

Ezen határozat kikézésítését után a jegyellenőrző iroda szabálytalan jegyeket nem fogadhat el, miért felhívjuk a kereskedőket, hogy a birtokukban levő jegyekről haladéktalanul számoljanak le és a jövőben csak szabályszerűen bélyegzett jegyek leszámolását kíséreljék meg.

Ha azt állapítjuk meg, hogy a kereskedők az árúkiadóval-gáltatása alkalmával a jegyek elmulasztását elmulasztanak, vagy nem kellő gondossággal járnak el, ugy a mulasztó kereskedőtől a hatósági jegyrendszer alá eső cikkek árúsítását megvonják.

Székesfehérvár, 1918. március hó 5-én.

Dr. Kerekes Lajos,
polgármester h.

Székhely: Szab. kir. város rendőrfőkapitányi.

4. 72. k. 1918. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. ministeriumnak a szarvasmarhák és juhok adásvétei forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. B. számú rendeletét tudomásul vétele és szigorú alkalmazkodás végett eszonnal közzétesszem.

Székhely: 1918. évi márc. 3. Sági rendőrfőkapitány.

1. §.

A ministerium felhatalmasza a m. kir. földmiv. ügyi minis. tert, hogy az ország és a hadsereg szarvasmarha és juhart. megjelölésének biztosítása érdekében a szarvasmarhák és juhok adásvétei forgalmát az országos közlelm. zselési hivatal vezeto m. kir. minis. terrel egyetertoleg korlatozza.

2. §.

A ministerium felhatalmasza a m. kir. földmiv. ügyi minis. tert, hogy a szarvasmarhák és juhok vasarlasara valo jogosultsagnak felteteleit rendelettel allapitsa meg.

3. §.

Eló szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjut is) és juhot (beleértve a bárányt is) vásárolni csak vásárlási igazolványra szabad.

Az állattenyésztés előmozdítása, valamint a belföldi nagyobb fogyasztási piacok ellátása érdekében a m. kir. földmiv. ügyi minister a vásárlási igazolvány kötelezettsége alól kivételeket állapíthat meg.

A vásárlási igazolványok mintáját a m. kir. földmiv. ügyi minister rendelettel uton állapítja meg.

A vásárlási igazolványokat a m. kir. földmiv. ügyi minister által előirt módon a vásárolni szándékol. állatok rendeltetési helyére illetékes elsőfoku állategészségügyi hatóságokon kívül más hatóságokat, vagy hatósági szervezeteket is felhatalmazhat.

Az igazolvány vagy az annak kiszolgáltatására irányuló kérvény bélyeg és illetékmentes, kiállításáért díj nem jár.

4. §.

Amennyiben a jelen rendelet szerint élő szarvasmarhának (beleértve a bivalyt és borjut is) és juhoknak (beleértve a bárányt is) átruházásokhoz bevásárlási igazolvány szükséges (3. §. 2. bekezdése), ily állatok tulajdonjogát átruházni csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján lehet.

Uj marhalevelek kiállítása, vagy a tulajdonjog átruházásának igazolása alkalmával a vevő a vásárlás alapjául szolgáló igazolványt mindig köteles bemutatni. A vásárlási igazolványoknak és marhaleveleknek ezek kapcsolatos kezelését a m. kir. földmiv. ügyi minister rendelettel uton szabályozza.

5. §.

Aki élő szarvasmarhát vagy juhot a jelen rendelet ellenére vásárlására igazolvány nélkül vesz vagy elad, továbbá azt aki ezen állatok vásárlásánál tudva illetéktelenül kiállított, vagy szándékosan szabálytalanul kezel. igazolványt használ, végül, aki ilyen esetekben az állatok tulajdonjogának átruházásánál a szabálytalanságot tudva közreműködik, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágás követ el és hat hónapig terjedhető el zárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon állat tekintetében, amelyre vonatkozólag a kihágást elkövettek, a törvény értelmében elközbánság van helye.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknál, a rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség területén pedig a m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik.

6. §.

A jelen rendeletet 1918. évi március 15. napján lép életbe, Budapest, 1918. évi márc. 1.

Dr. Wekerle Sándor s. k. m. kir. minis. terének.

Székhely: Szab. kir. v. polgármesterétől 2050/1918. szám.

A m. kir. földmiv. ügyi minis. ternek 100.100/XIV. 1. 1918. sz. körrendelete a kártékony állatok és élősd. növények ellen való védekezés tárgyában.

Felhívás.

A kártékony állatok és élősd. növények ellen való védekezés tárgyában.

Az 1894. évi XII. tc. re való hivatk. zással valamint a m. kir. földmiv. ügyi minis. ternek 100.100/XIV. 1. 1918. sz. körrendelete értelmében felhívom a birtokosokat, hogy 1. a mezei pocok (egerek) ellen való ókszerű védekezés csakis tavasszal történhetik, amikor a pocok még nincsenek annyira elszaporodva s az irás kevesebb költséggel végezhető, azok irását a legmesszebbmenőleg fogantatósíták.

2. A darazsakat az 1902. évi 11974. sz. F. M. körrendelet értelmében az 1894. évi XII. tc. 52. §-ának 2. bekezdése szerint a birtokosok, a mező, hegy és erdői személyzet pedig az örzetere bizott területen irítani kötelek.

3. A cükor és takarmány répat pusztító bogaratok ut. n. a lisztes répaparkót és a nagy hantvas vincellér bogarat birtokosok az 1908. évi 32900 számú F. M. körrendelet értelmében répa földjükön éventenként március 1. junius hó közepéig tartoznak irítani.

4. A marhákoi sáska ellen való sikeres védekezés szempontjából kötelesek a mező-özék az 1907. évi XXXI. tc. 8. §. értelmében, ha a felügyeleti alá tartozó területeken marhákoi sáskát, vagy előtük ismeretlen, de tömegesen, vagy

legalább a rendelkez. nagyobb mennyiségben előforduló rovar irálnak, arról a gazdasági tanácsnál 24 óra alatti jelentést tenni s a rovarokból néhány példányt szintén bemutatni. Ugyanezen kötelezettség terhel az egyes birtokosok is.

A mezőgazdaságra kártékony élősd. növények ellen való védekezés ép oly fontos érdeke a gazda közösségnek, mint a kártékony állatok irása.

Az 1894. évi XII. tc. 51. § a és az 1904. évi 36451/F. M. sz. körrendelet értelmében, mint káros növény irítók:

1. az araska, junius, julius és augusztus hónapokban.

2. a szerb tövis melyeket minden birtokos köteles a hivatalozott törvény értelmében és pedig a szerb tövist virágzása előtt irítani.

Székesfehérvárott, 1918. évi március hó 1. én.

Dr. Saára Gyula s. k. polgármester.

Székesfehérvár szab. kir. város gazdasági munkabizottságától.

2771/1918. szám.

Hatósági hirdetmény.

I. Tekintettel az orosz hadifoglyok küszöbön álló általános ki. cserelésére, közhírre teszem, hogy az orosz hadifoglyoknak jogukban áll Ausztria-Magyarország területén letelepedni. Felhívom mindazon munkaadókat, akiknél orosz hadifoglyok dolgoznak, hogy a hadifoglyokat e jogukról értesítsék s hogy azon hadifoglyokat, akik letelepedésre önként jelentkeznek, — öszzeitárs végeit a gazdasági munkabizottság hivatalos helyiségében (Széchenyi Múzeum ház I. em. 4.) folyó évi március hó 10. ig minden délelőtt 9-12 óráig jeleljék be.

II. Közhírre teszem, hogy a gazdasági munkabizottság megállapítása szerint, folyó évi március hó 1. től a hadifoglyoknak legkisebb munkabére napi 1 korona. E bért a hadifoglyok minden nap és más munkaszüneti napokon nem igényelhetik.

III. Felhívom mindazokat, akik a tavaszi szántást igaz. ó hiánya miatt elvégezni nem tudják és hatósági segítséget igényelnek, folyó évi március hó 15. ig minden délelőtt, a hivatalos órák alatt a gazdasági munkabizottság hivatalos helyiségében szántó kirendelését kérhetik.

Székesfehérvár, 1918. márc. 5. DR. SAÁRA GYULA polgármester.

A hadügyminis. terium rendelete alapján felszólítom, hogy azon orosz hadifoglyok nevét, táborát és labóri számát, kik a békekötés után az osztrák magyar monarchiában letelepedni óhajtanak, a vármegyey gazdasági munkabizottsághoz beoztolt hadifoglyegyleti listéhez sürgösen bejelenték. Az illető hadifoglyok kikérdezésének mindennemű betolyásolása szigoruan tilva van.

Székesfehérvár, 1918. márc. 5. Szűts Jenő s. k. alapán, vármegyey gazd. munkabizottság elnöke.

Szeplő, májfitó pörösés arcútelállásúg ápolására bizt. satásu szer a Korona fejkezm. (ezelőtt Crème de Lakéine), mely párszeri használat után az arcot bársónysímává és hófehérre tesel. Egy kis tégely 150 K. Nagytégely 3 K. Kapható Sz. s Róbert Gyógyszertársas.

APRILHATÁR TITK.

Bordó toll, kalapdisz, egy kabát vatalin, üveges ablakok eladó, harisnya fejlelés elfogadtatik. Pirosalma utca 4. ajtó 1.

Egy jóraváló föltöltető fűt felvez a szikvizgyár. Palotai u. 2.

Eladó egy valkológép, egy seklány, rámafá, kaptakák, egy régi fajta gép, mosó teknő, egy hosszukabát. Alsókirályos 9. sz.

Teljesen új cipész szerszám, új kaptékál és egy stoppológép, újulanyos áron eladó. Törvényi ísván dohánytörszdejében, Vörösmarty tér.

Szenátó 3. sz. ház szabadkér. ből eladó. Tudakozni lehet Csordalca utca 2. sz.

4. erős igáskocsi eladó. Balog György kovácsmester, Királykút-utca.

Székhelyi lakást keresek 1-2 szobával, konyhával azonnali kivételre. Rezsényi Zsófia.

Aránia-színház.

Szombaton és vasárnap, március hó 9 és 10 én: Közkívánatra !!! HÁROM HÉT SZERELME Fedák Sári első filmje. Vasárnap 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Apolló-színház.

Péntek, szombat és vasárnap, március hó 8, 9 és 10 én: Csepreghy Ferenc örökbecsű napszimnéve A piros bugyellaris. Népszimni 4 felvonásban. Remek kiegészítő műsor. Előadások pénteken és szombaton fél 4 fél 7 és fél 9 kor. Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 kor. Rendes helyárak.

A szerkesztővel személyesen a lapra vonatkozó, vagy közérdekl ügyben hétköznapokon délután 4 től 5 óráig lehet tárgyalni. A szerkesztő ideiglenes lakása: Jókai-utca 1, földszint jobbra. Kiadói hivatali ügyek mindenkor elintézhettek úgy a kiadóhivatalban, mint a nyomdában. A Fejérmegeyi Napló telefonszám: Szerkesztőség és kiadóhivatal 2-08. Nyomda 2-08. Megjelenik vasárnap és ünneppan kivételével mindennap este 8 órakor.